

Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика

ДЕМОГРАФІЧНА ПРОБЛЕМА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Борисова Л.Є.

к.е.н., доцент кафедри "Фінанси, банківська справа та страхування"

Кізенко А.О.

студент 4 курсу, напряму підготовки «фінанси і кредит»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

За останні роки в Україні склалася вкрай несприятлива демографічна ситуація, оскільки весь хід соціально-економічного розвитку нашої держави поставив український народ перед реальною загрозою зменшення. Тому, сьогодні, дослідження демографічної проблеми задля пошуку шляхів її вирішення є досить актуальним.

Демографічна ситуація являє собою динаміку змін чисельності статевовікової структури населення, демографічних процесів (народжуваності, смертності, міграції), які відбуваються на певній території (країна, регіон, селище) протягом визначеного терміну. Дані, зібрані за певну кількість років, дають змогу виявити основні демографічні тенденції і оцінити можливі наслідки демографічних процесів, встановити фактори, що детермінували ті чи інші проблеми [2].

Так, протягом січня-травня 2018 року населення нашої країни скоротилося на 106,8 тис. осіб і на 1 червня становила 42 млн. 279,6 тис. осіб. На 1 вересня 2017 року чисельність населення в Україні становила 42 млн. 444,9 тис. осіб, а 1 вересня 2016 р. ця цифра становила 42 млн. 642,4 тис. осіб. Таким чином, за рік українців стало менше на 197,5 тис. осіб [3].

Як наслідок таких темпів скорочення населення, це може привести до того, що чисельність населення України скоротиться на понад 6 млн. осіб. Такі данні показують нам прогнози демографів ООН [1].

За даними Державної служби статистики України, в січні 2018 року народилось 302 тис. дітей, у той час як у січні 2017 року цей показник становив 305 тис. За січень поточного року було зафіксовано природне зменшення населення - 236 тис. осіб, тоді як за аналогічний період минулого року природне зменшення становило 276 тис. осіб. При цьому кількість осіб, які приїхали до країни, перевищила кількість тих, хто виїхав із країни на 2175 осіб, за січень 2017 року цей показник становив 1 421 особа. Скорочення населення призведе до дефіциту робочої сили, соціальних зв'язків та руйнуванням інфраструктури [1].

Як повідомляв УНІАН, чисельність населення України за 2017 рік зменшилась на 198,1 тис. осіб порівняно з 2016 роком і на 1 січня 2018 року становила 42 млн. 386 тис. осіб. Навесні 2014 року після анексії Криму й формування зони антитерористичної операції на сході країни в зв'язку з початком активних бойових дій у регіоні, чисельність населення України було

суттєво скориговано й зменшено до 43 млн. із 45 млн. осіб. Надалі цей показник зменшувався від місяця до місяця. В Україні кількість померлих майже вдвічі більше, ніж народжених (Управління Державної статистики України). Востаннє перепис населення в Україні проводився в 2001 році. Наприклад, такі міжнародні організації, як ООН рекомендують проводити цю оцінку не рідше ніж один раз на десять років [1].

У зв'язку з цим, для подолання депопуляції та відтворення трудового потенціалу країни необхідно:

- поступове збільшення дотацій під час народження дитини та для її подальшого утримання;
- створити належну систему соціального обслуговування осіб похилого віку і забезпечити його доступність незалежно від місця проживання;
- вирішити проблему міграційного відпливу населення України за кордон шляхом створення гідних умов роботи в Україні та покращення економічного становища сфери праці тощо[2].

Враховуючи необхідність зміни соціально-психологічного клімату, пріоритетами сучасної національної демографічної політики мають бути:

- цілеспрямована державна соціальна політика на поліпшення демографічної ситуації;
- системне та безперервне статеве виховання підлітків на цінностях національної та християнської культури в родині, у навчальних, медичних, закладах;
- утвердження високого соціального статусу сім'ї;
- виховання в населення демографічної грамотності та формування ідеологічних і філософських принципів, які відповідають цілям та пріоритетним завданням національної демографічної політики[2].

Література:

1. Стаття "Демографічна ситуація в Україні". URL: <https://www.unian.ua/health/country/10048904-demografichna-situaciya-v-ukrajini-ditey-narodzhuyetsya-dedali-menshe.html>. (дата звернення 08.11.2018)
2. Стратегія розвитку України: теорія і практика. К.: НІД., 2009. С. 864.
3. Стаття "Населення України в 2018". URL: <https://m.znaj.ua/society/naselennya-ukrayiny-v-2018-ozvucheno-tryvozni-cyfy>. (дата звернення 08.11.2018)